

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2019

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2019. — 184 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бігунова Світозара Анатолівна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 28.11.2019 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

УДК 81'243:373.2.016

К.М. ПАВЕЛКІВ, О.С. СІКОРА

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Кожному-й вчителю –ці іноземної мови слід свідомо підходити до вибору особливостей викладання. Іти нога в нову з новими формами навчання в умовах Нової української школи. Тож спочатку з'ясуємо, що є головною метою вивчення іноземної мови, та які методи є ефективнішими для засвоєння учнями матеріалу іноземної мови.

Ключові слова: іноземна мова в умовах НУШ, психо – фізіологічні особливості дитини, метод фоніксів, гра, метод проектів, прийом театру.

Головною метою вивчення іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетентності з урахуванням комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань і навичок, оволодіння вміннями й навичками спілкуватися в усній і письмовій формі з урахуванням мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки в типових сферах і ситуаціях.

За концепцією Нової української школи успішними вважаються фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, працювати в команді, досягати поставленої мети, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Тому головна мета – створити школу, в якій буде приємно навчатися, і яка даватиме учням не лише знання, а й вміння їх застосовувати у житті.

Вивчення англійської мови у ранньому шкільному віці корисне всім дітям, оскільки воно позитивно впливає на розвиток пам'яті, уваги, мислення, яви дитини, стимулює її загальні мовленнєві здібності, позитивно впливає на володіння рідною мовою. Також слід відмітити виховну і пізнавальну цінність раннього вивчення іноземної мови, яка проявляється в більш ранньому входженні дитини до загальнолюдської культури через спілкування новою для неї мовою.

В умовах Нової української школи суттєво змінюється форма навчання, а саме: учень знаходиться в центрі навчального процесу, активно включений до процесу отримання нових знань та практичного їх застосування (діяльнісний підхід).

Під час навчання мови шестирічного першокласника потрібно враховувати його психо – фізіологічні особливості. Діти цього віку дуже активні, мають яскраву уяву, допитливі, вірять в казки, люблять музику та пісні, швидко розуміють ситуацію та використовують сенсорику для пізнання речей. Вони з ентузіазмом сприймають все нове, люблять грати, та сприймають гру за справжнісіньку працю. Першачки швидко вчать, але й так же швидко забувають; тому вчителю слід планувати багаторазові повторення для кращого засвоєння матеріалу. В той же самий час дітям шестирічного віку складно працювати разом (в парах або групах), їх цьому потрібно навчати.

Для кращого засвоєння слів та фраз англійською учням пропонується замалювати, виготовити із пластиліну або паперу (особливо ефективно цей прийом використовується при вивченні назв тварин або іграшок, їжі). Розігрувати невеличкі діалоги на уроках за допомогою ляльок. Зазвичай прийом театру забезпечує можливість розіграти різноманітні елементарні комунікативні ситуації відповідно до віку учнів (при вивченні теми «Знайомство» різні види лялькових театрів стануть у нагоді: настільний, пальчиковий, іграшковий). Позитивні емоції в учнів викликає використання пісень та римівок на уроках. Це сприяє формуванню фонетичних та інтонаційних іншомовних навичок, забезпечує швидке запам'ятовування слів та словосполучень, що, в свою чергу сприяє розвитку пам'яті [2]

Знайомство з літерами англійської абетки також відбувається за допомогою казок. Для кожної літери корисно вигадати певний образ або історію, яка пояснює назву літери або її звучання. Презентація кожної букви співвідноситься з відповідним словом - символом, перший звук якого співпадає із звуком букви. Для кращого запам'ятовування графічного зображення літери, можна запропонувати дітям виліпити літеру з пластиліну, або викласти за допомогою олівців та ручок. Навчання читанню відбувається за методом фоніксів, [4], який навчає вимовляти найхарактерніший для тої чи іншої літери звук, який вона продукує. У такий спосіб в учнів формуються первинні навички читання простих односкладових слів вже у першому класі. Ігри з розрізною абеткою допомагатимуть у вивченні відповідностей «буква – звук», навчать першокласників вимовляти слова по звуках, об'єднувати їх та прочитувати слова в цілому.

Гра, як відомо, є природним середовищем спілкування дітей.

«У дитячому віці гра – це норма, і дитина повинна завжди гратися, навіть коли робить серйозну роботу» (А. С. Макаренко)

Задовольняючи потребу дитини гратися, перевтілюватись, рухатись, учитель забезпечує умови для вивчення іноземної мови на уроці, усвідомлюючи потенціал використання ігор в іншомовному навчанні. [3].

Щодо особливості мислення молодших школярів, то воно конкретне. На початковому етапі опанування мовою діти засвоюють її переважно наочним шляхом, коли водночас і чують нове слово, і спостерігають відповідний предмет, явище чи дію. Отже жодного уроку не потрібно проводити без унаочнення. Чим менша дитина, тим більше навчальний процес має опиратися на її практичні дії, бо їй недостатньо лише дивитися та мислити, їй необхідно взяти предмет до рук, тримати в руках, погладити його, побудувати щось тощо. І чим

більше буде задіяно видів сприйняття на уроці, тим ефективнішим буде навчання

Дуже ефективним є використання методу проєктів на уроках англійської мови. На уроках в першому класі учням потрібно пропонувати спочатку індивідуальні проєкти: Мої друзі (учні малювали свого друга та представляли за допомогою простих фраз) Моя сім'я (діти отримали шаблон з зображенням дерева та після рекомендацій вчителя розташували зображення своїх членів родини й представили свою родину за допомогою простих реплік); мій улюблений колір (Після уявної подорожі до країни восьминіжків діти створювали власного кольорового восьминіжка, обмалювавши долоньку та додавши де-які деталі за власним бажанням). Дітям дуже цікаво виготовляти проєкти, та саме з їх допомогою вони краще засвоюють вивчений матеріал.

Педагог має запропонувати такий спосіб засвоєння знань, який був би спрямований спеціально на розвиток дитини. Для цього важливо, щоб дитина була головним дієвим героєм на уроці, почувала себе вільно та комфортно, брала активну участь в усьому уроці.

Дуже важливо грамотно спланувати навчальний процес, опираючись на психологічні, фізіологічні та фізичні особливості віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нікалаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов – К. Ленвіт, 2008- 285 с.
2. Журнал «Англійська мова в початковій школі» № 9 - вересень : «Видавничий дім «Основа», 2019
3. Вчіться читати разом з нами! Рекомендації для батьків та вчителів Jolly Phonics – 19с.
4. Alphabet Fun. Прописи, фонікси, читання, письмо/ book_publisher/ view/ Longman_ Pearson_ Education_/, 2010

Each foreign language teacher should be consciously approached about the particularities of teaching. Keeping up with the new forms of study at the New Ukrainian School. So first let's find out what is the main purpose of learning a foreign language and what methods are more effective for students to learn foreign language material.

Key words: foreign language in the context of NUS, psycho - physiological features of the child, phonics method, play, project method, theater reception.

УДК 373.2.016:81'243

В.М. ТРОФІМЧУК, Л. В. ДИМАРЧУК

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови та особливості розвитку мовленнєвої діяльності. Охарактеризовано специфічні труднощі та передумови успішного оволодіння дошкільниками іноземною мовою.

Ключові слова: діти дошкільного віку, підготовка дітей дошкільного віку, сензитивність дітей, навчання англійської мови, мовленнєва діяльність.

Постановка проблеми. Засади, принципи, орієнтири та перспективи сучасної філософії освіти в Україні визначають вивчення іноземної мови принципово важливою складовою процесу освіти на різних ланках освіти, зокрема починаючи з дошкільного віку дитини. Дошкільна освіта як перша ланка освіти, має пильно реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності» [1].

Актуальність проблеми. Враховуючи стрімкий розвиток нашої країни на міжнародній арені та розширення міжнародних взаємовідносин України з європейськими державами та державами всього світу, сучасні реалії вимагають передбачення та впровадження більш швидкого та раннього навчання іноземних мов. І це сьогодні є одним із нагальних питань сучасної дошкільної освіти. Особливого значення набувають питання, що стосуються саме проблем, які виникають у процесі підготовки дошкільників до вивчення іноземних мов.

Аналіз досліджень. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що в останні роки науковці надають значної уваги різним аспектам проблеми навчання дітей дошкільного віку іноземної мови. Так, Г. Вороніна у своїх наукових дослідженнях розглядала питання розвитку та вдосконалення писемного мовлення, О. Глухарєва – використання наочності під час навчання дітей дошкільного віку іноземної мови, О. Матецька вказувала на важливість використання мовної гри під час вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку, О. Понімацько розробив теорію ігрової діяльності при вивченні іноземної мови, Т. Протасова здійснила пошук нових підходів для навчання іноземної мови у закладі дошкільної освіти.

Проблему періодизації сензитивності до засвоєння іноземних мов дітей дошкільного віку розглядали Н. Імідадзе (стратегія засвоєння мови у пізнавальній діяльності дошкільника), Р. Пенфілд (у своїх роботах розглядав вплив фізіологічних чинників на вивчення другої мови); вивченням мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку займалися А. Богуш (розглядала питання навчання дітей дошкільного віку і велику увагу приділяла саме питанню розробки методики навчання дітей іноземним мовам у ранньому віці та дошкільному віці), Н. Гавриш (розвиток зв'язного мовлення у дошкільнят), К. Крутії (розвиток дитини у дошкільні роки),

ЗМІСТ

<i>Ясногурська Л.М.</i> Подружня зрада у паремійних фондах англійської та української мов	3
<i>Совтис Н.М.</i> Основні засади опису мовної картини світу	7
<i>Щербачук Н.П.</i> Особливості функціонування та засоби вираження адвербіальних синтаксем у простих реченнях-репліках	10
<i>Мороз Н.М.</i> Структурні особливості концепту «кохання/love» в англійській мові	12
<i>Мороз Л.В.</i> Структурно-семантичні ознаки та художній феномен рольової лірики	19
<i>Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.</i> Психолінгвістична термінологія в парадигмі лінгвістичної прагматики	23
<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н.І.</i> Рівні професійного становлення майбутнього перекладача	26
<i>Павелків К.М., Попова А.В.</i> Сучасне викладання іноземних мов. Оцінюємо все по-різному	32
<i>Ясногурська Л.М., Кіряк Т.І.</i> Використання превентивної адаптаційної системи в дошкільних закладах	34
<i>Бісовецька Л.А., Дацшина І.В.</i> Методика формування в учнів початкових класів умінь створювати текст.....	37
<i>Данілова Н.Р., Кардаш Н.О.</i> Роль ігор у вивченні англійської мови дітей старшого дошкільного віку	39
<i>Лук'яник Л.В., Старовойт В.О.</i> Особливості формування фонетико-орфоепічної компетентності учнів початкових класів на уроках української мови	42
<i>Василькевич С.С., Жданюк А.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою з використанням наочності у початковій школі	45
<i>Романюк С.К., Лук'яничук О.П.</i> Основи розвитку у старших дошкільників іншомовного лексичного запасу засобами мистецтва живопису	48
<i>Мороз Н.М., Ячменник Р.О.</i> Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти	51
<i>Мороз Л.В., Кухновець Л.П.</i> Професійна готовність майбутніх вихователів до навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	53
<i>Денисюк Л.В., Петровець В.М.</i> Просвітницька робота з батьками у вивченні англійської мови засобами образотворчого мистецтва	55
<i>Лук'яник Л.В., Піхоцька О.М.</i> Феномен поняття «нетрадиційні уроки», класифікація нетрадиційних уроків	58
<i>Мороз Л.В., Хрящевська Т.В.</i> Виховання екологічних компетентностей у старших дошкільників засобами іноземної мови	61
<i>Сіранчук Н.М., Сидорчук К.В.</i> До проблеми розвитку культури мовлення учнів початкової школи на уроках української мови	63
<i>Василькевич С.С., Казмірук О.П.</i> Інноваційні технології вивчення іноземної мови у початковій школі	67
<i>Данілова Н.Р., Давидюк Т.В.</i> Гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції дошкільників	70
<i>Романюк С.К., Блицик А.В.</i> Використання іноземної мови в ігровій діяльності дітей з особливими потребами	73
<i>Мороз Л.В., Гречун І.П.</i> Розвиток творчості старших дошкільників на заняттях з іноземної мови	75
<i>Трофімчук В.М., Чучак К.О.</i> Роль мовленнєвої гри у навчанні усного англомовного мовлення дітей старшого дошкільного віку	76
<i>Лук'яник Л.В., Ляшецька О.І.</i> Психолого-педагогічні основи формування комунікативних умінь і навичок засобами ситуативних завдань на уроках української мови у початкових класах	80
<i>Павелків К.М., Коновальчук Л.Ю.</i> Розвиток креативного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови ігри-вправи як засіб розвитку	83
<i>Романюк С.К., Подійом О.І.</i> Особливості використання англомовних пісень у закладах дошкільної освіти	85
<i>Трофімчук В.М., Панчук В.В.</i> Розвиток творчих здібностей на уроках англійської мови в початковій школі	87
<i>Павелків К.М., Сукало О.І.</i> Проблеми навчання іноземної мови в початковій школі	91
<i>Мороз Н.М., Миколаюк М.М.</i> Формування іншомовної комунікативної компетенції – важливе завдання вчителя іноземної мови у закладі дошкільної освіти	94
<i>Романюк С.К., Дутчак Т.І.</i> Гендерні особливості навчання іноземної мови дошкільників	96
<i>Романюк С.К., Гладковська М.В.</i> Використання казок на заняттях з англійської мови в закладі дошкільної освіти	100
<i>Лук'яник Л.В., Черепович І.В.</i> Використання народознавчої лексики у структурі уроку	102
<i>Данілова Н.Р., Гамула Ю.В.</i> Формування мотивації та інтересу до вивчення англійської мови на початковому етапі навчання	104
<i>Дуброва А.С., Івашко А.М.</i> Використання пісень на уроках англійської мови в початкових класах	108
<i>Денисюк Л.В., Гаврилюк О.О.</i> Інтеграція іноземної мови у процесі ознайомлення дошкільників з природою в аспекті розвитку креативності	112
<i>Павелків К.М., Сікора О.С.</i> Особливості викладання англійської мови в початкових класах Нової	

української школи	116
<i>Трофімчук В.М., Димарчук Л.В.</i> Проблеми підготовки дітей до вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	117
<i>Верьовкіна О.Є., Пасічник Ю.В.</i> Теоретико-методичні аспекти формування навичок говоріння у дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови	120
<i>Ковалюк В.В., Бичук С.Б.</i> Сучасні технології навчання іноземної мови у дошкільному закладі	124
<i>Дуброва А.С., Гаврильчик В.О.</i> Викладання англійської мови за допомогою інноваційних засобів	126
<i>Денисюк Л.В., Панасюк О.М.</i> Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови у контексті Нової української школи	129
<i>Мороз Л.В., Швець І.М.</i> Особливості виховання національної гідності в учнів молодшого шкільного віку на уроках іноземної мови	131
<i>Мороз Л.В., Панасюк К.А.</i> Проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови: аспект мовленнєвої діяльності	134
<i>Ясногурська Л.М., Сидорчук Н.М.</i> Географічна компетентність як одна із складових професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів	137
<i>Романюк С.К., Ляшук А.В.</i> Використання мультимедійних технологій у навчанні англійської мови у закладі дошкільної освіти	140
<i>Ясногурська Л.М., Чорна О.Ю.</i> Використання різних видів наочності на уроках англійської мови у початковій школі	142
<i>Ясногурська Л.М., Бублей Л.М.</i> Розвиток критичного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови	144
<i>Краля І.В., Швець Н.М.</i> Значення вивчення англійської мови з дітьми дошкільного віку	148
<i>Ковалюк В.В., Ришко О.В.</i> Гра як засіб досягнення результативності навчання англійської мови	150
<i>Мороз Н.М., Ковтунович І.І.</i> Виховання інтересу до художньої праці на заняттях з іноземної мови	153
<i>Ковалюк В.В., Савич Л.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою у здобувачів знань нової української школи	154
<i>Дуброва А.С., Кошлата М.А.</i> Англійська мова як складова процесу соціалізації дошкільників у закладі дошкільної освіти	157
<i>Краля І.В., Савостьянова В.М.</i> Особливості раннього вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	160
<i>Ковалюк В.В., Хрящевська М.А.</i> Форми організації роботи з вивчення іноземної мови в сучасному закладі дошкільної освіти	161
<i>Хунавцева Н.А.</i> The problem of organizing the facilitative interaction at the process of teaching pupils at secondary schools	164
<i>Івашкевич Е.З., Яцюрин А.А.</i> The empirical research of the determination of social intelligence of the teachers by the way of understanding by them a folklore	172
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	178
ЗМІСТ	180